

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15CoP/35/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6714216342
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6714216342.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a sudcov JUDr. Jaroslava Galla a JUDr. Klaudie Koskovej, v právnej veci navrhovateľky L. T., rod. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX Y. XX, t. č. bytom Q. W. XXX, zast. AK Dlhopolec s.r.o., Nám. SNP 27, 960 01 Zvolen, IČO 36 867 306, proti odporcovi T. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX Y. XX, zast. JUDr. Ľubomírom Ivanom, advokátom, Dukelských hrdinov 22, 960 01 Zvolen, o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletej V. T., nar. XX.XX.XXXX, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu vo Zvolene č. k. 18P/43/2014-235, zo dňa 01. apríla 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku o určení vyživovacej povinnosti odporcu k maloletej V. T., nar. XX.XX.XXXX, **p o t v r d z u j e** .

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým súd vo zvyšnej časti návrh navrhovateľky zamietol, **z r u š u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd na návrh navrhovateľky rozviedol manželstvo navrhovateľky a odporcu. Maloletú V. T., nar. XX.XX.XXXX, zveril do osobnej starostlivosti navrhovateľky (matky dieťaťa), ktorá je oprávnená maloletú zastupovať a spravovať jej majetok. Odporcovi (otcovi maloletej) uložil povinnosť s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku o rozvode prispievať na výživu maloletej mesačne výživným vo výške 150,00 eur, a to vždy do 10-teho dňa príslušného kalendárneho mesiaca k rukám matky maloletej. Vo zvyšnej časti návrh navrhovateľky zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa § 144 O. s. p., že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

Okresný súd takto rozhodol s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania, ktoré podrobne uvádza v odôvodnení rozhodnutia. Súd mal preukázané, že manželstvo účastníkov konania je natoľko rozvrátené, neplní svoj účel a nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Nezhody medzi manželmi pretrvávali dlhší čas, snahy o udržanie manželstva boli márne, napriek späťvzatiu predchádzajúcich návrhov na rozvod. Súd manželstvo rozviedol. V súlade s ust. § 24 ods. 1 Zákona o rodine súd rozhodol o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom pochádzajúcim z tohto manželstva, t.j. v tomto prípade k maloletej V., keďže syn E., nar. XX.XX.XXXX, je už plnoletý. Pri zverení maloletej do osobnej starostlivosti matke súd prihliadol na dohodu rodičov. O výživnom na maloletú sa rodičia nevedeli dohodnúť. Po vykonanom šetrení odôvodnených potrieb maloletej a pomerov oboch rodičov súd výživné ustálil v sume 150,00 eur mesačne. Obranu otca o jeho súčasných nepriaznivých majetkových pomeroch, ktorými odôvodňoval, aby súd výživné určil vo výške 30 % zo sumy životného minima na neploleté nezaopatrované dieťa, súd vyhodnotil ako účelovú. Či už ním prezentovaný súčasný oficiálny príjem v rodinnej firme T. s. r. o. (ktorá od svojho vzniku každoročne zvyšovala svoj obrát a

podstatne zvýšila aj majetkové hodnoty), a aj konanie odporcu v súvislosti so vzájomnými prevodmi majetku medzi blízkymi osobami (predaj rodinného domu a hodnotného strojového zariadenia na svoju matku). Bolo preukázané, že počas trvania manželstva práve odporca zabezpečoval výdavky domácnosti z jeho príjmu z podnikania, ako samostatne zárobkovo činné osoby, alebo ako spoločníka a konateľa právnickej osoby T. s.r.o.. Konateľom uvedenej spoločnosti odporca nie je od roku 2014, odkedy sa v nej zamestnal ako údržbár na dohodu s 5 hodinovým pracovným časom v týždni a za minimálnu mzdu. Súd neuveril tvrdeniam odporcu, že všetky výdavky, ktoré v súčasnosti má, uhradza jeho matka (majiteľka firmy T. s.r.o.) a priateľka odporcu, s ktorou odporca v súčasnosti žije a ktorá je t. č. konateľkou firmy T. s.r.o.. Súd vychádzal zo skutočnosti, že pokiaľ v čase vzájomného spolužitia v manželstve s navrhovateľkou bol odporca schopný zabezpečiť potreby rodiny v nevyhnutnom rozsahu je zrejmé, že jeho reálny príjem oproti oficiálnym deklarovanej pomerom je iný. A pokiaľ by súd aj uveril tvrdeniam odporcu, súd môže v neprospech povinnej osoby vyhodnotiť také správanie, ktorým sa povinná osoba bez vážneho dôvodu vzdá výhodnejšieho zamestnania alebo majetku, čo bolo v tomto konaní preukázané na strane odporcu (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine). Odporca neuviedol žiadne objektívne dôvody, ktoré by mu toho času bránili zabezpečiť si taký príjem, aby si mohol plniť vyživovaciu povinnosť na maloletú v rozsahu určenom prvostupňovým súdom.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie odporca, voči výroku o výške výživného na maloletú. Navrhol rozhodnutie v tejto časti zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie, alebo výrok zmeniť tak, že odporca je povinný prispievať na maloletú mesačne výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa.

Odvolanie odôvodňoval nezákonnosťou a nepreskúmateľnosťou rozhodnutia prvostupňového súdu. Rozhodnutie nie je odôvodnené, pretože súd sa nevysporiadal so všetkým, čo v priebehu konania vyšlo najavo a čo účastníci konania tvrdili, hoci to má vzťah k prejednávanej veci. Rozhodnutie súdu nie je presvedčivé. Okresný súd nesprávne zistil skutkový stav. Napr. byť, v ktorom býva navrhovateľka spolu so svojimi rodičmi a dcérou, nie je zaťažený žiadnou ťarchou. Ale rodinný dom, v ktorom býva on so synom E. je zaťažený záložným právom v prospech úverujúcej banky. Taktiež nie je pravdivé konštatovanie súdu, že syn E. býva striedavo u neho a u navrhovateľky, pretože syn žije v jednej domácnosti s ním, a on zabezpečuje aj všetky potreby syna (na štúdium, bývanie). Pripája o tom čestné vyhlásenie syna. Súd túto skutočnosť nezohľadnil. Naďalej trvá na tom, že v súčasnosti iné príjmy než tie, ktoré uviedol pred prvostupňovým súdom nemá. Preto nie je v jeho možnostiach a schopnostiach platiť vyššie výživné na maloletú, než minimálne. Nie je správne hodnotiť jeho schopnosti a možnosti a majetkové pomery podľa predošlých období, ako to urobil okresný súd. Jeho životná úroveň je v súčasnosti veľmi nízka, nevlastní žiadny nehnuteľný, ani hodnotnejší hnutel'ný majetok. Avšak nevyhýba sa povinnostiam ako otca detí, na zabezpečenie ich výživy. Z hľadiska výšky výživného má vyživovacia povinnosť zohľadňovať vyčíslené odôvodnené potreby dieťaťa. Prvostupňový súd dokazovanie zamerané na vyčíslenie odôvodnených potrieb maloletej Klaudie nevykonal. Odporca zvažuje požiadať súd o zverenie maloletej V. do striedavej osobnej starostlivosti rodičov.

Navrhovateľka navrhla rozsudok okresného súdu v napadnutej časti potvrdiť. Odporca v odvolaní neuvádza z akého konkrétneho dôvodu považuje rozsudok za nepreskúmateľný. Z obsahu spisu je zrejmé, že od roku 2012 odporca robí úkony smerujúce k tomu, aby jeho oficiálny príjem bol minimálny, čo by inak odôvodňovalo platenie výživného jeho dcére len v minimálnej výške určenej zákonom. Od roku 2001 bol odporca podnikateľom (T. T., IČO 34 791 922), z jeho príjmu boli vždy uhrádzané spoločné výdavky domácnosti a do BSM nadobudli s navrhovateľkou nemalé hodnoty. V roku 2012 bola založená spoločnosť s obchodným názvom T. s.r.o., ktorej spoločníkom je matka odporcu a ktorej konateľom bol odporca. Hlavným predmetom činnosti spoločnosti je stavebná činnosť, teda totožná činnosť akú vykonával odporca ako podnikateľ vo vlastnom mene. Ani matka odporcu, ani priateľka odporcu (súčasná konateľka), ktorá má 22 rokov, nikdy stavebnú činnosť nevykonávali. Účelovosť založenia firmy vyplýva už z jej názvu, i z toho, že odporca bol od začiatku jej konateľom. Súdu dňa 09.03.2015 predložil odporca dokumenty, na základe ktorých od januára 2015 má byť už len údržbárom v tejto firme s mesačným príjmom 47,50 eur. Súčasná pozícia osôb ovládajúcich spoločnosť T., s.r.o. je len formálna. Príjmy odporcu sú také isté, aké dosahoval ako podnikateľ. Nepochopiteľný je návrh odporcu na zverenie maloletej do jeho osobnej starostlivosti, ak tento výrok rozsudku odvolaním ani nenapadol.

Kolízny opatrovník navrhol rozsudok potvrdiť, rozhodnutie o výške výživného je v záujme maloletého dieťaťa.

Krajský súd, ako súd odvolací, prejednal vec v rozsahu danom ust. § 212 ods. 2 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu vo výroku o výživnom na maloletú podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil a vo výroku, ktorým súd vo zvyšnej časti návrh navrhovateľky zamietol podľa § 221 ods. 1 písm. h) zrušil. V ostatnej časti rozsudok nie je dotknutý.

Podľa § 219 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (ods. 1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (ods. 2).

Platná právna úprava výživného zakotvená v zákone č. 36/2005 Z. z. o rodine, na ktorú odkázal v odôvodnení rozhodnutia aj okresný súd, predpokladá úpravu výživného pre deti vo výške primeranej pomerom účastníkov. Rozsah vyživovacej povinnosti rodičov k deťom sa určuje tak, aby to zodpovedalo odôvodneným potrebám detí a príjmom a majetkovým pomerom rodičov. U povinnej osoby sú rozhodujúce jej reálne schopnosti a možnosti poskytovať výživné.

Súd pri určení výživného je povinný dôsledne dbať na náležité zistenie pomerov všetkých účastníkov, t.j. každého rodiča (otca i matky) i maloletého dieťaťa a tieto pomery vyhodnotiť komplexne, čiže zohľadniť všetky zistené okolnosti, ktoré by mohli byť významné pre správne rozhodnutie vo veci. To nebráni tomu, aby súd v rozhodnutí osobitne poukázal na také skutočnosti, ktoré okrem ostatných, najvýraznejšie prispeli k určitému konečnému verdiktu súdu. Skutočnosti rozhodné a významné pre rozhodnutie vo veci musia byť obsahom odôvodnenia rozsudku, a súd musí k nim zaujať konkrétne stanovisko.

Odvolací súd si osvojil skutkové zistenia okresného súdu oboznámil sa s obsahom spisu, všetkým podaniami predloženými účastníkmi konania vrátane podaní doručených súdu v odvolacom konaní a preskúmaním rozhodnutia v napadnutej časti dospel k rovnakému záveru ako okresný súd. Stotožnil sa s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí okresného súdu a jeho rozhodnutie z hľadiska výšky určeného výživného za daných okolností považoval za správne. Okresný súd venoval náležitú pozornosť zisteniu všetkých rozhodných skutočností a mal spoľahlivé a dostatočné podklady pre správne rozhodnutie vo veci, rozhodol na základe dostatočne zisteného skutkového stavu a v súlade s ustanoveniami Zákona o rodine. Odôvodnenie rozhodnutia účastníkom konania umožňuje posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné predpisy a právne normy.

Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu dospel k záveru, že rozhodnutie - rozsudok je z hľadiska určenia výšky výživného na maloletú riadne odôvodnený, tak, ako ukladá ust. § 157 O. s. p.. Požiadavka riadneho odôvodnenia rozhodnutia je jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu. Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodovania súdov a vylúčiť ľubovôľu. Možno súhlasiť s názorom odporcu uvádzaným v odvolaní, že rozhodnutie súdu musí dať dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené, že z každého rozhodnutia súdu musí byť jednoznačne zrejmé, z akých skutočností súd pri rozhodovaní vychádzal, akými úvahami sa riadil a ako vec právne posúdil. Z právneho posúdenia má byť zrejmé, ako príslušné právne normy, ktoré súd v prejednávanom prípade aplikoval, konajúci súd vykladá v spojitosti s danou vecou. Odvolací súd konštatuje, že v prejednávanom prípade tieto všetky atribúty odôvodnenie odvolaním napadnutého rozhodnutia spĺňa.

V rozhodnutí súd podrobne opísal zistený skutkový stav, presne uviedol, ktoré skutočnosti vzal za základ svojho rozhodnutia, ako ich posudzoval a vyhodnotil, ktoré skutočnosti mal za preukázané a ktoré nie. Požiadavka uviesť v rozhodnutí „konkrétne skutkové fakty“, skutkové zistenia, týkajúce sa predmetu daného konania a uviesť „konkrétne dôkazy“, bola prvostupňovým súdom dodržaná.

Z hľadiska odôvodnenia rozhodnutia o výživnom z rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že súd uvádza konkrétne skutočnosti o zistených mesačných príjmoch oboch rodičov v rokoch 2012 až 2015, vrátane posledných príjmov odporcu, že tento je t. č. zamestnaný v spoločnosti T. s.r.o. na pracovnú zmluvu so mzdou 47,50 eur, podľa potvrdenia o príjme mu za obdobie jún 2014 až január 2015 bolo vyplatené netto 308,40 eur, čo je v priemere 38,55 eur mesačne, a súd uvádza posledný príjem navrhovateľky u zamestnávateľa M. L., a.s. z dohody o pracovnej činnosti uzavretej na čas od 2.2.2015 do 2016 (odmena 2,49 eur/hodina) a u zamestnávateľa L. A., a.s. z dohody o vykonaní práce uzavretej od 19.03. do 30.04.2015 (2,32 eur/hod.). Z rozhodnutia je taktiež zrejmé, že súd dôsledne zisťoval nielen zárobkové, ale aj osobné a majetkové pomery oboch rodičov, a taktiež potreby maloletého dieťaťa. Námietky odporcu v tomto smere nie sú opodstatnené.

Pri určovaní výšky výživného súd posudzuje komplexne pomery (sociálne, zárobkové a majetkové) všetkých účastníkov konania (rodičov i detí) a odôvodnené potreby detí, teda nepostupuje tak, že by výlučne matematicky zratúval účastníkmi uvádzané výdavky, príjmy, platby a pod., že by výlučne zohľadňoval „vyčíslené“ potreby dieťaťa, ako namieta odporca v odvolaní.

Námietku odporcu, že postup súdu nebol správny, keď prihliadal na schopnosti, možnosti a majetkové pomery odporcu z predošlých období v danom prípade vyvracia samotná koncepcia ust. § § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine. Správny je záver súdu, že odporca sa sám bez vážneho dôvodu vzdal výhodnejšieho príjmu, majetkového prospechu, ktorý dosahoval v rodinnej firme naposledy vo výške, z ktorej bol schopný platiť všetky výdavky domácnosti i financovať podnikanie resp. že príjem odporcu, ktorý deklaruje, sa dôvodne javí ako nepravdivý pre určenie najprimeranejšej výšky výživného pre maloletú.

V odvolaní odporca neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na zmenu výšky prvostupňovým súdom určeného výživného na maloletú v sume 150,00 eur mesačne, ktorú aj odvolací súd považuje za primeranú za existujúceho skutkového stavu.

Podľa názoru odvolacieho súdu výrok napadnutého rozhodnutia, ktorým okresný súd návrh navrhovateľky vo zvyšnej časti zamietol, je nadbytočný, a odvolací súd ho zrušil. O úprave vyživovacej povinnosti k maloletým deťom súd rozhoduje z úradnej povinnosti, na základe zákonných kritérií bez ohľadu na navrhovanú výšku výživného, pretože ide o tzv. nesporové konanie. Potom ani v danom prípade nebolo významné, že matka žiadala výživné určiť vo výške 170,00 eur mesačne a súd výživné ustálil v sume nižšej (150,00 eur mesačne).

Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.